

Dokument s plenarne sjednice

B9-0386/2023

30.6.2023

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom pitanja za usmeni odgovor B9-xxxx/2023

u skladu s člankom 136. stavkom 5. Poslovnika

o novoj europskoj strategiji za bolji internet za djecu (BIK+)
(2023/2670(RSP))

Sabine Verheyen

u ime Odbora za kulturu i obrazovanje

**Rezolucija Europskog parlamenta o novoj europskoj strategiji za bolji internet za djecu (BIK+)
(2023/2670(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 165. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (Povelja),
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije¹ („Direktiva o seksualnom zlostavljanju djece”),
- uzimajući u obzir Direktivu 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga² („Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama”),
- uzimajući u obzir Direktivu 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća³ („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ⁴ („Opća uredba o zaštiti podataka”),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ⁵ („Akt o digitalnim uslugama”),
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2022. o utvrđivanju pravila za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece (COM(2022)0209) i mišljenje Odbora za kulturu i obrazovanje,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. svibnja 2022. naslovljenu „Digitalno desetljeće za djecu i mlade: nova Europska strategija za bolji internet za djecu (BIK+)”

¹ SL L 335, 17.12.2011., str. 1.

² SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

³ SL L 149, 30.9.2005., str. 22.

⁴ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

⁵ SL L 277, 27.10.2022., str. 1.

(COM(2022)0212),

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. ožujka 2021. naslovljenu „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće.” (COM(2021)0118),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. ožujka 2021. naslovljenu „Strategija EU-a o pravima djeteta” (COM(2021)0142),
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. (COM(2020)0625),
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 23. siječnja 2023. naslovljenu „Europska deklaracija o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće”⁶ (Europska deklaracija),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. studenoga 2012. o zaštiti djece u digitalnom svijetu⁷ i popratne mjere Komisije usvojene 20. veljače 2013.,
 - uzimajući u obzir studiju Resornog odjela za strukturnu i kohezijsku politiku Glavne uprave za unutarnju politiku od 15. veljače 2023. naslovljenu „Utjecaj društvenih medija na razvoj djece i mladih”⁸,
 - uzimajući u obzir studiju organizacije EU Kids Online od 12. veljače 2020. naslovljenu „EU Kids Online 2020: Rezultati ankete iz 19 zemalja”⁹,
 - uzimajući u obzir studiju Zajedničkog istraživačkog centra od 9. veljače 2021. naslovljenu „Kako su djeca (10 – 18) doživjela rizike na internetu tijekom ograničenja kretanja zbog bolesti COVID-19: Proljeće 2020.”¹⁰,
 - uzimajući u obzir pitanje upućeno Komisiji o novoj Europskoj strategiji za bolji internet za djecu (BIK+)(O-000030/2023 – B[9-0XXX/2023],
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za kulturu i obrazovanje,
- A. budući da dijete ima pravo na sva prava i vrijednosti sadržana u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Povelji i Konvenciji UN-a o pravima djeteta, među ostalim i digitalna prava; budući da najbolji interesi djeteta uvijek moraju biti na prvom mjestu u svim digitalnim djelovanjima i odlukama koje se odnose na njih i njihovo fizičko i mentalno zdravlje, sigurnost i dobrobit;

⁶ SL C 23, 23.1.2023., str. 1.

⁷ SL C 419, 16.12.2015., str. 33.

⁸ O’Neill, B., „Istraživanje za odbor CULT – Utjecaj društvenih medija na razvoj djece i mladih”, Europski parlament, Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku, Bruxelles, 15. veljače 2023.

⁹ Smahel, D. i dr., „EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries” („Rezultati ankete iz 19 zemalja”), EU Kids Online, 12. veljače 2020.

¹⁰ Lobe, B. i dr., „How children (10 – 18) experience online risks during the Covid-19 lockdown – Spring 2020” („Kako su djeca (10 – 18) doživjela internetske rizike tijekom ograničenja kretanja zbog bolesti COVID-19 – proljeće 2020.”), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 9. veljače 2021.

- B. budući da se Općom uredbom o zaštiti podataka, Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama, Aktom o digitalnim uslugama i Direktivom o nepoštenoj poslovnoj praksi prepoznaje da djeca zaslužuju posebnu zaštitu prilikom korištenja interneta u digitalnom okruženju koje se neprestano razvija;
- C. budući da su za odgovarajuću zaštitu djece na internetu potrebne posebne mjere i obrazovni programi usmjereni ne samo na djecu, već i na njihove nastavnike, roditelje i njegovatelje; budući da bi se tim mjerama prvenstveno trebale nastojati razviti i provesti preventivne tehnike te kampanje za podizanje razine osviještenosti i digitalnu pismenost; budući da bi roditelji i pružatelji skrbi trebali biti informirani o postojanju i funkcioniranju digitalnih alata kojima se ograničava i usmjerava iskustvo njihove djece na internetu te ograničava pristup dobno neprikladnom ili štetnom internetskom sadržaju;
- D. budući da učenici ne smiju postati pasivni potrošači tehnologije već moraju imati aktivnu kontrolu nad tehnologijama kojima se koriste; budući da su u tom pogledu promicanje digitalnog obrazovanja i poboljšanje digitalnih vještina i kompetencija, uključujući medijsku pismenost, djece, roditelja i edukatora, posebno djece iz ranjivih skupina, u skladu s Poveljom, Konvencijom UN-a o pravima djeteta, Europskom deklaracijom i Digitalnim kompasom 2030., ključni za osiguravanje sigurnih digitalnih iskustava za djecu, kao i za njihovo digitalno osnaživanje i aktivno sudjelovanje na internetu;
- E. budući da bi ciljane mjere za borbu protiv digitalnog jaza i povećanje jednakih mogućnosti trebale biti dostupne kako bi se svakom djetetu u EU-u ponudila uključiva i pristupačna digitalna okruženja, posebno za djecu iz ranjivih skupina, kao što su djeca s invaliditetom ili djeca u nepovoljnom položaju, među ostalim opremanjem modernom digitalnom infrastrukturom, također u udaljenim ili ruralnim područjima;
- F. budući da su ograničenja kretanja tijekom pandemije bolesti COVID-19 ukazala na obrazovni i digitalni jaz, što je utjecalo na pristup djece alatima i informacijama za digitalno obrazovanje te na njihovo sudjelovanje i uključenost u društvo te je negativno utjecalo i na njihovo fizičko i mentalno zdravlje; budući da je to također dovelo do porasta nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja te seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece na internetu, i na površinskoj i na mračnoj mreži;
- G. budući da su u nekoliko studija o praćenju pronađeni dokazi da su djeca od rane dobi aktivna na društvenim mrežama, pri čemu je znatan broj djece ispod minimalne dobi koju je odredila većina platformi društvenih medija;
- H. budući da je digitalno okruženje koje se neprestano razvija od središnje važnosti u svakodnevnom životu djece, što obuhvaća i njihovo obrazovanje, komunikaciju i razmjenu podataka; budući da pristup djece internetu i platformama društvenih medija i njihovo iskustvo na njima imaju brojne koristi, ali i predstavljaju određene rizike i izlažu djecu opasnom ponašanju i sadržaju zbog njihove raširenosti, kao što su seksualno zlostavljanje i mamljenje djece na internetu (engl. *grooming*), kibermržnja, različiti oblici kiberzlostavljanja, seksualizirani sadržaj, nasilne slike, sadržaj kojim se promiču poremećaji prehrane i dezinformacije; budući da to može utjecati na tjelesno i mentalno zdravlje djece, uključujući povećanu agresiju, problematično seksualno

ponašanje, nezdrave prehrabne navike, nezadovoljstvo vlastitim tijelom te iskrivljene vrijednosti i stavovi;

- I. budući da se u istraživanju EU-a o djeci na internetu 2020. procjenjuje da je 23 % djece u dobi od 9 do 16 godina zlostavljano na internetu; budući da je studijom „Kako su djeca (10 – 18) doživjela rizike na internetu tijekom ograničenja kretanja zbog bolesti COVID-19: proljeće 2020.” utvrđeno da je 49 % djece doživjelo barem jedan oblik internetske agresije ili zlostavljanja; budući da su, čak i ako ne postoji pojednostavnjeni pristup, neke države članice već poduzele mjere kao što je takozvani Zakon za Koko (engl. Coco’s Law) u Irskoj;
- J. budući da je nova europska strategija za bolji internet za djecu (BIK+) jedna od temeljnih mjera strategije EU-a o pravima djeteta, koja uključuje inicijative kojima se osigurava zaštita i osnaživanje djece na internetu u njezinim tematskim područjima;
 1. pozdravlja i podržava Komisijinu novu Europsku strategiju za bolji internet za djecu (BIK+)
 2. naglašava da je svoj djeci potrebna zaštita na internetu, ali su određena djeca u ranjivijem položaju, kao što su djeca s invaliditetom ili u nepovoljnom položaju, te da bi trebala imati koristi od ciljanih mjera, prema potrebi, kako bi se premostio digitalni jaz i poboljšale njihove digitalne vještine i kompetencije, uključujući medijsku pismenost;
 3. ponavlja svoj poziv EU-u da pojača svoje djelovanje u cilju zaštite djece na internetu te da podigne razinu osviještenosti o seksualnom zlostavljanju djece i da ga spriječi, uključujući mamljenje djece na internetu (engl. *online grooming*);
 4. naglašava da bi digitalne vještine i kompetencije, uključujući medijsku pismenost, trebalo prepoznati kao obvezne vještine i uključiti ih u školske programe diljem EU-a; naglašava da su one ključan dio obrazovanja i cjeloživotnog učenja te da bi se trebalo usredotočiti na obrazovanje djece, roditelja, skrbnika, edukatora i šire javnosti o sigurnosti na internetu, uključujući roditeljsku kontrolu na internetu i o tome kako prepoznati i prijaviti mamljenje djece na internetu;
 5. poziva Uniju i njezine države članice da više ulažu u obrazovanje i osposobljavanje kako bi se osigurala digitalna pismenost te kako bi se zaštitilo djecu različitih dobnih skupina od vršnjačkog nasilja i kiberzlostavljanja u školama i izvan njih, uzimajući u obzir nova tehnološka dostignuća kao što je metaverzum (engl. *metaverse*).
 6. poziva države članice i obrazovne ustanove da zajamče pravo na uključivo obrazovanje i da promiču, na način primjeren dobi, spolni odgoj, digitalne vještine i kompetencije, uključujući medijsku pismenost, i kibersigurnost formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem koje je usmjereno na edukatore, roditelje, skrbnike i učenike;
 7. poziva Komisiju da u koordinaciji s europskim prostorom obrazovanja razvije europsku strategiju protiv vršnjačkog nasilja i kiberzlostavljanja u školama, kojom će se utvrditi paket mjera za poboljšanje prikupljanja podataka te da u suradnji s državama članicama predloži potrebna rješenja;
 8. naglašava da bi se strategijom države članice trebale pozvati da dodijele sva potrebna

sredstva za jačanje kapaciteta dežurnih telefonskih linija, telefonskih linija za pomoć i centara za sigurniji internet te da razviju i provedu smislene kampanje prevencije i podizanja razine osviještenosti s vidljivim rezultatima u svojim školama, koje će biti ključan dio njihovih nastavnih programa za rano obrazovanje i obrazovnih ustanova; smatra da je suradnja između istraživača i stručnjaka ključna u tom pogledu;

9. ističe da je važno da se strategijom uvedu mjere za ažuriranje postojećeg okvira EU-a za djelovanje u području mentalnog zdravlja i dobrobiti, koji bi trebao biti u potpunosti uključen, kako bi se zadovoljile i potrebe djece koja se suočavaju sa seksualnim zlostavljanjem ili mamljenjem na internetu, posebno djece iz ranjivih skupina; poziva na procjenu dostupnosti i primjerenosti pružatelja skrbi za mentalno zdravlje djece provođenjem detaljnog mapiranja postojećih usluga s obzirom na pogoršanje stanja mentalnog zdravlja, koje je pogoršano pandemijom bolesti COVID-19 i jedinstvenim skupom izazova koje predstavlja internetsko okruženje, uključujući kiberzlostavljanje i izloženost štetnom sadržaju;
10. pozdravlja izradu europske norme za provjeru dobi na internetu do 2024. i nedavnu uspostavu posebne skupine za Kodeks dobrih praksi EU-a za dobno primjereni dizajn (dalje u tekstu: „Kodeks”); naglašava važnost pravodobnog razvoja Kodeksa osiguravanjem njegove potpune usklađenosti s Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama i Općom uredbom o zaštiti podataka; naglašava važnost uključivanja civilnog društva, akademske zajednice i mladih u proces izrade Kodeksa; naglašava da platforme društvenih medija trebaju učinkovito sprečavati djecu mlađu od dobne granice da otvore račun; poziva države članice da podrže učinkovite metode provjere dobi kao što je europski digitalni identitet (eID);
11. poziva Komisiju i države članice da povećaju ulaganja u pružanje potpore žrtvama zlostavljanja ili mamljenja djece na internetu, uključujući anonimno javno prijavljivanje, te ulaganja u usluge za mentalno zdravlje i psihosocijalne usluge za žrtve i njihove obitelji; poziva na to da se omogući osposobljavanje stručnjacima i službenicima, među ostalim u tijelima kaznenog progona, koji se bave predmetima koji uključuju djecu, ovisno o njihovim konkretnim potrebama;
12. poziva Komisiju i države članice da osiguraju sustavnije prikupljanje podataka o preventivnim mjerama i programima pomoći žrtvama, među ostalim o broju djece u osnovnoškolskom obrazovanju koja sudjeluju u kampanjama za podizanje razine osviještenosti, te putem obrazovnih programa o rizicima svih oblika seksualnog iskorištavanja djece, uključujući u internetskom okruženju;
13. ističe nedostatak dostatnog komparativnog istraživanja na razini EU-a, kao i studija o razvoju djece u okolnostima digitalizacije; u tom pogledu naglašava da vrtoglavi razvoj tehnologija može brzo nadmašiti politike, čime se stvaraju nove izvore ranjivosti za djecu; stoga podsjeća na potrebu za razvojem opsežne istraživačke aktivnosti na razini EU-a;
14. poziva Komisiju da osigura da je strategija BIK+ usklađena s drugim prioritetima i zakonodavnim prijedlozima, da se informacije pružaju djeci na jeziku prilagođenom djeci, da su djeca svih dobnih skupina uključena u postupak praćenja i učinkovitu provedbu strategije te da postoje odgovarajuće daljnje mjere za usporedbu najboljih

praksi i rezultata u svim državama članicama;

15. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.